

Gėlės

Žoliniai augalai turintys žiedus - vadinami gėlėmis. Vienų gėlių žiedai yra dideli, kitų - maži.

Didelės ir mažos gėlės

Didžiausias gėlės žiedas žemėje yra *Rafflesia arnoldii*. Jos skersmuo gali siekti iki vieno metro.

Ji auga Indonezijoje. Mažiausios gėlės žiedas yra vos kelių milimetrų.

Ar esi matęs mažą gėlytę? Kaip ji vadinasi norvegiškai arba tavo gimtąją kalba?

Rafflesia arnoldii, Foto; Antoine Hubert, Flickr

Vienmečiai, dvimečiai ir daugiamečiai augalai

Gėlės gali gyventi vienerius, dvejus arba daugiau metų.

Vienmečiai augalai

Žirniai vegetuoja tik vienerius metus. Pavasarį sudygsta sėkla, vasarą pražysta, žydi ir subrandina sėklas. Rudenį, kai sėkla subręsta, augalas miršta. Kitą pavasarį vėl sudygsta sėklos ir užauga nauji augalai. Taigi, todėl žirniai yra vadinami vienmečiais augalais.

Sukkererter

Žmonės augina žirnius jau 8000 metų. Jie į mūsų kraštus atkeliavo iš vakarų Azijos.

Dvimečiai augalai

Morkos išgyvena dvejus metus, todėl yra vadinamos dvimečiais augalais. Pirmaisiais metais sudygsta sėkla ir užauga žali lapai, kurie maitina šaknij. Šaknis išgyvena žemėje iki kitos vasaros. Kitą vasarą morkos pražysta ir sunokina sėklas. Prinokus sėkloms, augalas miršta. Pavasariui atėjus vėl sudygsta sėklos ir užauga nauji morkų augalai.

Morkos atkeliavo iš Vidurinių rytų. Jas į Europą atgabeno arabai maždaug prieš 1000 metų.

Daugiamečiai augalai

Kiaulpienė yra daugiametis augalas. Rudenį žalioji augalo dalis nudžiūsta ir žūva, tačiau šaknys išgyvena žemėje. Kitą pavasarį iš šaknų išauga nauji lapai ir žiedai. Kiaulpienė yra kilusi iš Europos ir Vakarų Azijos, tačiau ji išplito daugelyje pasaulio šalių.

Yra daug ir kitų daugiamečių augalų. Jie turi įvairiausių prisitaikymo gudrybių, kaip išgyventi per žiemą.

Tulpės maisto atsargas kaupia svogūne. Svogūnas išgyvena žiemą, o atėjus pavasariui, išleidžia lapus ir žiedus.

Manoma, jog tulpės pavadinimas yra kilęs iš persiško žodžio “turbanas”.

Lapuočiai medžiai meta lapus kiekvieną rudenį. Jie tai daro todėl, kad lapams išmaitinti reikia vandens, o žiemą vanduo dirvožemyje būna užšalęs į ledą. Kai medžiai neturi lapų, jiems nereikia tiek vandens. Taip medžiai išgyvena iki pavasario, kol ledas ištirpsta. Tada jie vėl užaugina naujus lapus, žiedus ir sėklas.

Pievų gėlės

Gėlės, kurios auga laisvai gamtoje, yra vadinamos pievų gėlėmis. Jos žydi ir ankstyvą pavasarį, ir vasarą, ir vėlyvą rudenį. Vien pakelėse galima pamatyti daugybę laukinių gėlių. Pievų gėlių yra labai daug ir įvairių rūšių.

Žemiau matai keletą rūšių pievų gėlių, augančių Norvegijoje.

dagys

dirvinė buožainė

šalpusnis

kiaulpienė

pievinė miegalė

žibuoklė

katilėlis

***raudonasis
dobilas***

garždenis

ramunė, baltagalvė

kraujažolė

baltažiedė plukė